

EDUSKUNNAN
MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTAHelsingissä
15 päivänä huhtikuuta 1993
Lausunto n:o 1*Ulkoasiainvaliokunnalle*

Eduskunta on lähettäessään 30 päivänä maaliskuuta 1993 hallituksen esityksen n:o 16 toisaalta Suomen hallituksen ja toisaalta Tanskan hallituksen ja Färsaarten maakuntahallituksen välillä vapaakaupasta Suomen ja Färsaarten välillä tehdyn sopimuksen sekä siihen liittyvän maataloustuotteiden kauppaa koskevan kirjeenvaihdon eräiden määräysten hyväksymisestä ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa ulkoasiainvaliokunnalle.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina ylitarkastaja Eero Jäntti kauppa- ja teollisuusministeriöstä, maatalousneuvos Antti Nikkola maa- ja metsätalousministeriöstä, neuvotteleva virkamies Antero Viertiö ulkoasiainministeriöstä, kauppapoliittinen asiamies Jouko Nieminen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, puheenjohtaja Ola Rosendahl Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, ulkomaankauppapäällikkö Lea Lastikka Elintarviketeollisuusliitosta ja toiminnanjohtaja Hannu Salo Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen hallituksen ja toisaalta Tanskan hallituksen ja Färsaarten maakuntahallituksen välillä 19 päivänä marraskuuta 1992 solmitun sopimuksen vapaakaupasta Suomen ja Färsaarten välillä sekä siihen liittyvän maataloustuotteiden kaupasta tehdyn kirjeenvaihdon. Periaatteellisesti sopimus koskee vain Suomen ja Färsaarten välistä kauppaa ja niiden alkuperäituotteita. Sopimus korvaa Suomen ja Tanskan välillä vuonna 1989 allekirjoitetun sopimuksen (SopS 49—50/89) Suomen ja Färsaarten välisestä vapaakaupasta.

Nyt solmittuun sopimukseen kuuluvat teollisuustuotteet samassa laajuudessa kuin voimassa

olevassa sopimusjärjestelyssä; sen sijaan kalatuotteiden ja maataloustuotteiden katteisiin on tullut lisäyksiä ja eräitä muutoksia. Sopimuksen merkittävin muutos tähänastisen tuonnin rakenteen perusteella on kalatuotteiden katteen laajentuminen. Sekä viennissä että tuonnissa perusmaataloustuotteiden tuotekate laajenee. Jalostetut maataloustuotteet ovat jo aiemmin kuuluneet Suomen ja Färsaarten välisen vapaakauppajärjestelyn piiriin Suomi-EEC-sopimuksen nojalla.

Sopimus vastaa rakenteeltaan ja sisällöltään EFTA-maiden kolmansien maiden kanssa neuvottelemia vapaakauppasopimuksia ja pitkälle myös Euroopan yhteisöjen (EY) ja Färsaarten välisestä kaupasta vuonna 1991 solmittua sopimusta.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Sopimuksen on tarkoitus tulla voimaan sen jälkeen, kun sopimuspuolet ovat diplomaattiteitse ilmoittaneet toisilleen sen hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

Sopimuksen ja maataloustuotteiden kauppaa koskevan kirjeenvaihdon tarkoittamien tullien poistamisen ja alenemisen hyväksyminen edellyttää eduskunnan suostumusta. Valiokunta puoltaa oman toimialansa osalta sopimuksen, siihen liittyvän maataloustuotteiden kauppaa koskevan kirjeenvaihdon eräiden määräysten ja hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta esittää kunnioittavasti lausuntoaan,

että ulkoasiainvaliokunta laatiessaan mietintöään ottaisi huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S-L. Anttila, varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Järvilahti, Ko-

hijoki, Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pulliainen, Rajamäki, Riihijärvi, Saapunki, Saario ja Westerlund sekä varajäsen Koistinen.

Eriävä mielipide

Hallitus esittää eduskunnan hyväksyttäväksi Suomen ja Färssaarten välisen vapaakauppasopimuksen. Färssaaret on vapaakauppasopimus-kumppanina kuitenkin arveluttava, sillä se harjoittaa edelleen laajamittaista valaanpyyntiä, joka on herättänyt eri tahoilla syvää paheksuntaa. Färssaarten piittaamattomuus laajasta kansainvälisestä mielipiteestä on saanut lukuisat tahot aktivoitumaan painostustoimiin Färssaaria vastaan valaanpyynnin lopettamiseksi.

Suomi tunnetaan maailmalla valtiona, joka haluaa säilyttää valtamerillä vielä jäljellä olevat

valaskannat. Näin ollen on linjamme mukaista, ettei Suomi tässä vaiheessa hyväksy neuvoteltua vapaakauppasopimusta Färssaarten kanssa ja osallistuu näin omalta osaltaan eräänlaisiin painostustoimiin valaanpyynnin lopettamiseksi. On odotettavissa, että nämä painostustoimet myös varsin pian johtaisivat haluttuun tulokseen.

Näin ollen valiokunnan olisi tullut lausunnossaan asettua tässä vaiheessa kielteiselle kannalle sopimuksen ja siihen liittyvän maataloustuotteiden kauppaa koskevan kirjeenvaihdon hyväksymisasiassa.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 1993

Erkki Pulliainen